

**SOMMARENS NYHETER
FÖR ARBETSLIVSMUSEER**

2026

SOMMAR & HEMESTER!

Vi föreslår hemester och industrisemester på arbetslivsmuseer under sommaren!

Museibesöken i Sverige ökar stadigt, vi är ett folk som älskar att gå på museum och de flesta museer i landet är arbetslivsmuseer. I vår besöksenkät till er så framgår att drygt 10 miljoner besök skedde på arbetslivsmuseer under 2025. Vi är så tacksamma för ert engagemang!

2026 års sommarutskick tipsar om aktuella nyheter, arrangemang och kurser som är speciellt anpassade till er verksamhet. Vi fortsätter att ordna och utveckla kurser, på plats på arbetslivsmuseer och kortare digitala kurser online. Vi har lärt oss fördelen med den digitala tekniken; det är lätt att delta var du än befinner dig, vi sparar in på resor, kostnader och tid. Samtidigt så är det inget som slår det fysiska mötet, nätverkandet och samtalen under rasterna.

Vi arbetar för att synliggöra era arbetslivsmuseer och därför samlar vi alla arbetslivsmuseer i en databas. Kolla att uppgifterna är korrekta, om inte kontakta oss. Det är viktigt att ni finns med där; syns man inte finns man inte.

Här kan du söka kontakter och information:

Kom ihåg!

Nominera till Årets Arbetsmyra och till Årets Arbetslivsmuseum.

Med en önskan om en riktigt god sommar!
ArbetSam och Arbetets Museum

Var med i Sveriges största museifamilj!

Besök på T/S Kvarnsita vid Museidagar 2025. Foto: Lovisa Almborg

För en ringa kostnad får du tillgång till ett omfattande nätverk, synas i Museiguide kostnadsfritt, delta på Museidagar och gratis rådgivning. Dessutom bidrar du till att värna, utveckla och synliggöra industrisamhällets kulturarv.

Något av det vi gör är att producera Sveriges enda årligt uppdaterade Museiguide, i pappersformat och som app. Vi har fortlöpande kontakt med myndigheter och beslutsfattare. Vi deltar i seminarier och konferenser, svarar på remisser, skickar skrivelser, lyfter och arbetar med frågor som tex digitalisering, beredskap, samlingsförvaltning, koppla ihop skola med arbetslivsmuseer och besöksstatistik. Vi arrangerar tillsammans med Arbetets museum en omfattande kursverksamhet utifrån arbetslivsmuseernas behov och förutsättningar. Vi arrangerar varje år Museidagar, två dagar fyllda med inspirationsföreläsningar, årsmöte, besök på medlemsmuseer, presentation om och av Årets Arbetslivsmuseum och prisutdelning av Årets Arbetsmyra. Vi har olika former av medlemskap; arbetslivsmuseum, organisation, förening, enskild medlem och stödmedlem.

Vad innebär medlemskap i ArbetSam?

- 50% rabatt på kurser som ArbetSam är med och anordnar.
- Gratis medverkan i Museiguide, Sveriges enda uppdaterade Museiguide. Upplaga 30 000 ex och app.
- Inbjudan till Museidagar med årsmöte.
- Nyhetsbrev. Vi ger ut ett nyhetsbrev en gång i månaden tillsammans med Arbetets museum där vi informerar om allt som rör arbetslivsmuseer.
- Tillgång till nätverk inom ditt verksamhetsområde.
- Tillgång till personlig rådgivning och konsultation.
- Full access till vår hemsida du får tillgång till stöd och information i frågor som t ex digitalisering, engagera ideella krafter, ungdomsverksamhet, samlingsförvaltning och mycket annat.

Upplev
gemenskapen!

Vi kämpar
för landets
arbetslivsmuseer!

Tillsammans
är vi starka!

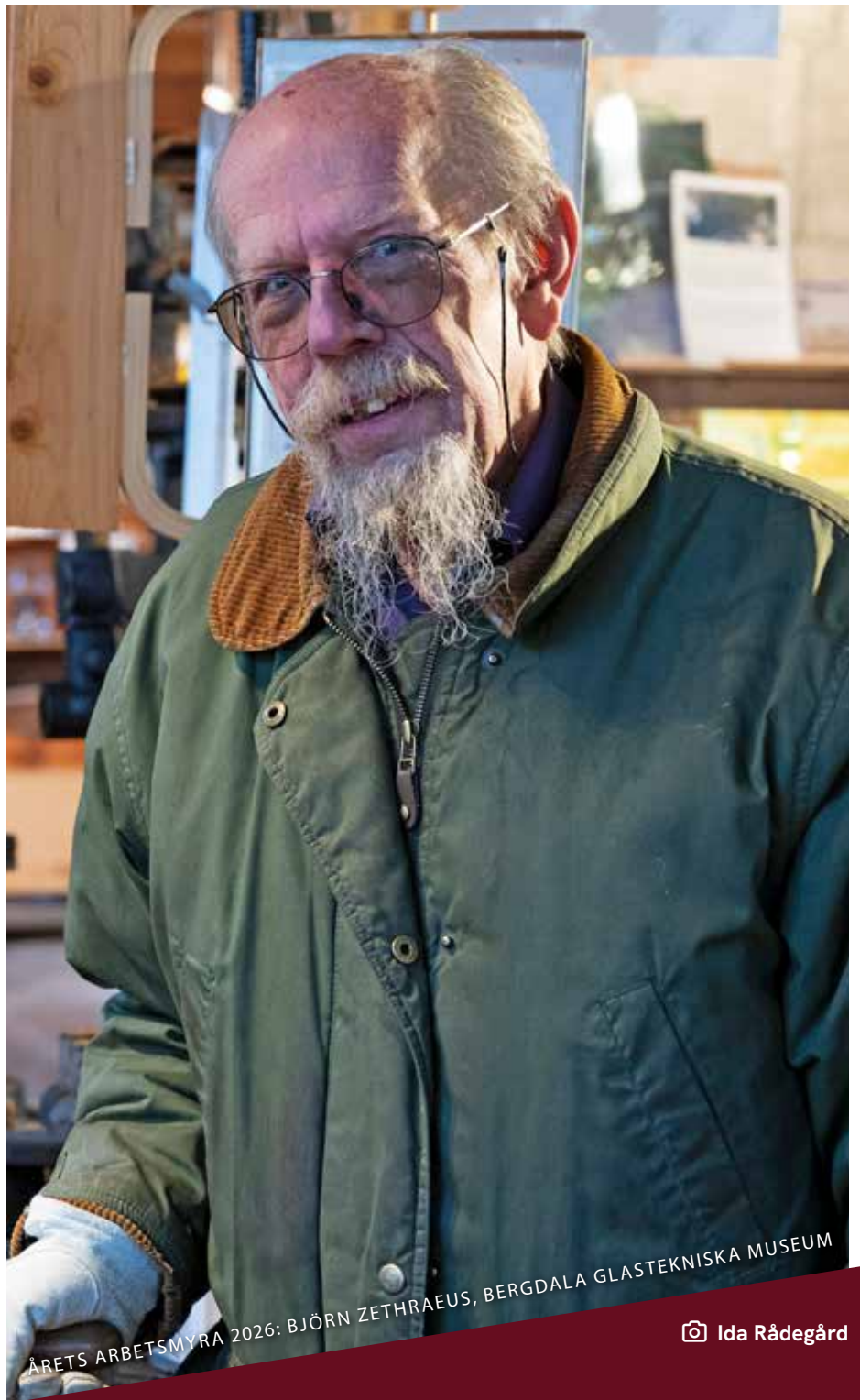
ÅRETS ARBETS MYRA

Arbetets museums vänförening utsåg Björn Zethraeus, Bergdala glastekniska museum till utmärkelsen Årets Arbetsmyra 2026, med följande motivering:

Björn Zethraeus har varit den drivande kraften bakom uppbyggnaden av Bergdala glastekniska museum i Hovmantorp som nu fyller tio år. Det enda i sitt slag i landet som visar en aspekt av glasindustrin som utgjorde den ekonomiska basen i Smålands glasrike.

Han har genom sitt arbete bidragit till att ta fram, sprida, bevara och utveckla kunskapen om ett för orten och landet, viktigt kapitel. Björn är också aktiv värd och guidar i museet, som under sommartid är öppet alla dagar i veckan. Med andra ord en riktig arbetsmyra!

Priset delades ut av Arbetets museums vänförening på ArbetSams Museidagar. Förutom äran och diplom erhåller pristagaren 5 000 kr.

ÅRETS ARBETSMYRA 2026: BJÖRN ZETHRAEUS, BERGDALA GLASTEKNISKA MUSEUM

📷 Ida Rådegård

VEM BLIR ÅRETS ARBETSMYRA 2027?

Känner du någon på ett arbetslivsmuseum som förtjänar att uppmärksammas?

Utmärkelsen Årets Arbetsmyra tilldelas årligen av Arbetets museums vänförening till en person som på ett extraordinärt sätt bidrar till att främja ett arbetslivsmuseum och bevara vårt gemensamma kulturarv.

Utan dessa myrors idoga arbete hade vi inte haft lika många historier att berätta eller lika många smultronställen att besöka.

Skicka din nominering senast den 31 augusti 2026. Scanna QR-koden för att läsa mer om kriterierna och hur du skickar in din nominering.

ÅRETS ARBETSLIVS MUSEUM

Museispårvägen Malmköping - MUMA
är Årets Arbetslivsmuseum 2026.

Juryns motivering:

Museijärnvägen Malmköping, MUMA, låter historiens vingslag möta framtidens engagemang i en unik förening av teknik, gemenskap och ideell kraft. Här klingar spårvagnsklockan genom den sörmländska grönskan, och doften av slipers vittnar om ett levande kulturarv i rörelse. Genom sitt starka engagemang, sin inkluderande ungdomsverksamhet och sitt målmedvetna generationsarbete håller MUMA spåren varma - för både människor och minnen, nu och i framtiden.

Priset består av en emaljskylt och 25 000 kr. Prisutdelning sker hos det vinnande arbetslivsmuseet. Det vinnande museet pryder framsidan av Museiguide samt visas även upp i en utställning på Arbetets museum.

ÅRETS ARBETSLIVSMUSEUM 2026: MUSEISPARVÄGEN MALMKÖPING

📷 Anders Storm

NOMINERA ÅRETS ARBETSLIVSMUSEUM 2027

Alla får nominera - men bara ett arbetslivsmuseum kan vinna!

En jury bestående av representanter från Arbetets museum, Statens museer för maritim- transport- och försvarshistoria och Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd utser årligen pristagaren. Vilket av alla fantastiska arbetslivsmuseer tycker du

bör få utmärkelsen nästa år? Alla 1 500 arbetslivsmuseer på arbetetsmuseum.se kan nomineras!

Skicka din nominering senast den 31 augusti 2026. Scanna QR-koden för att läsa mer om kriterierna och hur du skickar in din nominering.

KURSKALENDER HÖSTEN 2026

Sätters Biograf & TV-museum

 Sätters Biograf & TV-museum

FYSISKA KURSER

De fysiska kurserna pågår 1-2 heldagar. I kursavgiften ingår lunch, fika och – vid tvådagarskurser – middag.

PRAKTISK FÖREMÅLSVÅRD: REMDRIFT

 Göteborgs Remfabrik, Göteborg

 23 september 9.30–17.00

Vi går igenom remtyper och tittar på axlar, lager och uppriktning med olika typer av remskivor samt vilka risker man ska vara uppmärksam på.

GRUVFORUM

 Lantbruksmuseeti Österbybruk, Österbybruk

 3-4 oktober 9.30-17.00

Syftet med Gruvforum är att inspirera och väcka idéer, överföra erfarenheter samt nätverka och hitta nya gruvfolksvänner från hela landet.

MUSEISKOLA FÖR ARBETSLIVSMUSEER

 Skellefteå museum, Skellefteå

 21-22 oktober 9.30-17.00

En tvådagarskurs om lite av varje; utställningsteknik, marknadsföring, värdskap, pedagogik, samlingar och föremål samt föreningsvård.

FÅ KOLL PÅ PRYLARNÄ

 Hammarö Skärgårdsmuseum, Hammarö

 12 november kl 10.00–17.00

Kom igång med samlingsförvaltning! Lär dig arbeta i en färdig excelmall, framtagen för grundläggande samlingsförvaltning för arbetslivsmuseer.

PRAKTISK FÖREMÅLSVÅRD: FILMVÅRD

 Sätters Biograf & TV-museum, Säter

 19 november kl. 10.00–17.00

Få kunskap om film som material med praktiska tips kring hantering av fysisk film. Vård och bevarande av film och hur hindrar man nedbrytning av film.

PÅ BEGÄRAN-KURSER

Samla ihop minst 15 deltagare och önska datum då vi håller ett av följande webinarier för er:

SÖKA PENGAR-KURS

 Webinarium

Pengar, en viktig del av kulturarvets bevarande. Skapa bättre bidragsansökningar med tips om språk, tidplan, budget och bidrag som finns att söka.

FÅ KOLL PÅ PRYLARNÄ

 Webinarium

Kom igång med samlingsförvaltning! Lär dig arbeta i en färdig excelmall, framtagen för grundläggande samlingsförvaltning för arbetslivsmuseer.

BLI ETT BESÖKSMÅL

 Webinarium

Tips, strategier och förebilder till er som vill vässa förmågan att locka besökare. Se hur andra gör, lär om trender och fundera på era möjligheter.

DIGITALA KURSER

BLI ETT BESÖKSMÅL

📶 Webinarium

📅 8 september 10.00–12.00

Tips, strategier och förebilder till er som vill vässa förmågan att locka besökare. Se hur andra gör, lär om trender och fundera på era möjligheter.

BEREDSKAP FÖR ARBETSLIVSMUSEER

📶 Webinarium

📅 17 september 10.00–12.00

Skapa rutiner för om en kris eller katastrof skulle vara framme på ditt arbetslivsmuseum? Vilka risker finns det, och hur kan man som arbetslivsmuseum hantera dem?

DIGITISERING

📶 Webinarium

📅 29 september 10.00–12.00

Förvandla fysiska föremål till digitala dokument, från scannade bilder till drönarfotograferade utemiljöer. För dig som vill bli en bra beställare och hur digitisering kan samspela med er ekonomi.

HITTA PRIVAT FINANSIERING

📶 Webinarium

📅 6 oktober 10.00–12.00

Skaffa mecenater, sponsorer och gör insamlingskampanjer. Här benar vi ut frågetecken, visar lyckade exempel och berättar om metoder som fungerar.

INTERVJUTEKNIK OCH DOKUMENTATION

📶 Webinarium

📅 13 oktober 10.00–12.00

Berättelser är en viktig historisk källa. Lär dig bevara och säkerställa berättelser genom intervjuteknik och dokumentation.

ORIENTERING OM AI-PRODUKTION

📶 Webinarium

📅 20 oktober 10.00–12.00

AI-verktyg innebär förändringar för kulturarvet, med diskussionerna om möjligheter och risker. Föreläsningen tar upp aktuella frågor och visar exempel på AI-skapat material.

De digitala kurserna är kostnadsfria. Kurserna pågår cirka 1-3 timmar.

STARTA ETT LEADERPROJEKT

📶 Webinarium

📅 3 november 10.00–11.30

Leaderprojekt är en väg till utveckling för er och lokalsamhället. Kursen går igenom hur Leaderprojekt fungerar, hur ni söker pengar och vilka särskilda villkor som omger dessa EU-projekt.

SÖKA PENGAR-KURS

📶 Webinarium

📅 17 november 9.00–12.00

Pengar, en viktig del av kulturarvets bevarande. Skapa bättre bidragsansökningar med tips om språk, tidplan, budget och bidrag som finns att söka.

MUSEIBUTIK – EN FÖRLÄNGNING AV MUSEET

📶 Webinarium

📅 18 november 10.00–12.00

Ett webinarium för er med en mindre butik som ni vill utveckla eller för er som är sugna på att starta en butik. Vi pratar om grunderna som behövs för att driva en lyckad museibutik.

LÄR DIG TA BETALT

📶 Webinarium

📅 1 december 10.00–12.00

Förstå ert värde och ta betalt för det ni erbjuder. Kursen tar upp ett brett spann från värderingar av kulturarvsupplevelser till psykologin runt betalningar. Släpp ångslan och tillåt er verksamhet att blomstra.

ENGAGERA UNGA

📶 Webinarium

📅 2 december 10.00–12.00

Få inspiration till att aktivera unga genom sommarjobb, praktik eller timanställningar med Årets Arbetslivsmuseum Museispårvägen Malmköping.

UTSTÄLLNINGSTEXTER OCH BERÄTTANDE

📶 Webinarium

📅 9 december 09.30–12.00

Hur kan ni fånga intresset för museets historia i en utställning? Här får ni massor av tips och idéer på hur ni kan arbeta fram en berättelse.

På arbetetsmuseum.se/arbetslivsmuseer/kurser/ och på arbetsam.com/kurser finns mer information och anmälan.

Frågor om museikurser?

Kontakta arbetslivsintendent Ellika Kyndel

✉ ellika.kyndel@arbetetsmuseum.se

Samtliga kurser erbjuds av Arbetets museum och Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam). Kurserna rörande finansieringsstöd erbjuds i samarbete med Sveriges Hembygdsförbund.

Frågor om ekonomikurser?

Kontakta arbetslivsintendent Pelle Filipsson

✉ pelle.filipsson@arbetetsmuseum.se

FINANSIERINGSSTÖD

Behöver ni stärka er kompetens i finansieringsfrågor, söka bidrag eller arbeta strategiskt med er verksamhetsutveckling?

Vi erbjuder stöd i finansieringsfrågor till arbetslivsmuseer och hembygdsföreningar.

SJÄLVSTUDIER

På vår hemsida finns en mängd fördjupningsmaterial och verktyg. Snabbguider hjälper dig att komma igång. Söka pengar-kursen finns där också i webbaserat format som en serie filmklipp. Allt är öppet och tillgängligt för dig. Ni kan med fördel genomföra självstudierna i grupp, så en hel styrelse höjer den interna kompetensen tillsammans.

KURSER

I flera pedagogiska steg kan du fördjupa din kompetens i finansieringsfrågor. Kurser erbjuds regelbundet för att ge nya tankegångar och ny kompetens. Vi genomför korta, praktiska kurser som webinarier, så alla kan delta överallt i Sverige. Ta del av utbudet i kurskalendern och på Arbetets museums och ArbetSams hemsida.

VIKTIGA DATUM!

📅 30 september

Sista ansökningsdag för Boverkets bidrag investeringsbidrag för allmänna samlingslokaler.

📅 1 december - 31 januari

Ansökningstid för Riksantikvarieämbetets Bidrag till kulturarvsarbete.

WORKSHOPS

Fördjupning i finansieringsfrågor för er verksamhet gör vi i workshops. Där får ni arbeta med vedertagna verktyg som låter er syna er verksamhet, klura på nya möjligheter och förbereda utveckling. Varje workshop anpassas till er, utifrån vad ni behöver. Det går även att göra serier, uppföljningar och erfarenhetsseminarier ihop med andra verksamheter.

Frågor om finansieringsstöd?

Kontakta arbetslivsintendent Pelle Filipsson

✉ pelle.filipsson@arbetetsmuseum.se

☎ 011-23 17 31

Arbetet med finansieringsstöd är ett samarbete mellan Arbetets museum, Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) och Sveriges Hembygdsförbund.

Wiki Loves Monuments

Wiki Loves Monuments är en internationell fototävling, öppen för alla. Fototävlingen är ett sätt att dokumentera och tillgängliggöra kulturarv. Dels ur ett rent intresse- och synliggörande perspektiv, men också ur ett beredskapsperspektiv. I händelse av kris och krig då det finns risk att kulturarv försvinner, finns de kvar genom bild databasen Wikimedia Commons.

Var med i tävlingen genom att fotografera ett minnesmärke*. Ladda sedan upp bilden under september månad på Wikimedia Commons. En jury utser vinnarbilder samt tio bilder som går vidare till den internationella finalen för bedömning. Läs mer på wikilovesmonuments.se.

Wiki Loves Monuments samordnas i Sverige av Wikimedia Sverige i samarbete med bland annat Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd och Arbetets museum.

*Arbetlivsmuseum, K-märkt byggnad, fornminne, K-märkt fartyg och fritidsbåt.

Bild ovan:
Skolegelfartyget Ellen. S/Y
Ellen. Foto: Albin Estí CC0.

Bild höger: Föreningen Got-
landståget Järnvägsmuseet
i Dalhem. Lokomotiv Z4p,
Hesselby. Foto: Bene Riobó CC
BY-SA 4.0

Båda arbetslivsmuseerna kom
på 4-10 plats i den nationella
deltävlingen 2025.

LAXHOLMSTORGET
NORRKÖPING
26 SEPTEMBER 2026

© Sophie Gudmann Knutsson

SÅ VAR DET DÅ

– ARBETSLIVSMUSEER VISAR

Nostalгимässan för alla åldrar! Åk veteranbuss, testa brandspruta, blås ballonger med tändkulemotor... och mycket mer! Genomförs i samarbete mellan Arbetets museum och ArbetSam med stöd av Arbetets museums vänförening.

ARBETETS
MUSEUM
MUSEUM OF WORK

ArbetSam
Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd

Med stöd av Arbetets museums Vänner

MUSEIGUIDE

ARBETSLIVSMUSEER
I HELA SVERIGE

2026

ÅRETS ARBETSLIVSMUSEUM 2026: MUSEISPÄRVÄGEN MALMKÖPING

Katalog och app

Beställ museiguide 2026 kostnadsfritt från TB-shopen eller ladda ner appen direkt i mobilen, helt gratis från Google play eller App store.

Affischen finns att ladda ner på arbetsam.com.

SOMMARENS NYHETER FÖR ARBETSLIVSMUSEER

ges ut av Arbetets museum och Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd

**ARBETETS
MUSEUM**
MUSEUM OF WORK

 ArbetSam
Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd

Omslagsbild: Rosenlunds herrgård och rosarium.